

Metsähallitus
PL 94
01301 VANTAA

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN KANNANOTTO METSÄHALLITUKSEN JA METSÄHALLITUSKONSERNIN TILINPÄÄTÖKSEEN AJALTA 1.1.-31.12.2020

Maa- ja metsätalousministeriö esittää valtion liikelaitosten kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (160/2004) 6a §:n (muutettu 1403/2004) ja julkisten hallintotehtävien osalta talousarvioasetuksen (1243/1992) 66 i §:n (muutettu 254/2004) mukaisena kannanottonaan seuraavaa.

1. ARVIO TULOKSELLISUUDESTA JA SEN KEHITYKSESTÄ SEKÄ ASETETTUIJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA – METSÄHALLITUKSEN LIIKETOIMINTA

1.1. Eduskunnan päätökset ja niiden toteutuminen

Metsähallituksesta annetun lain (2016/234) 8 § mukaan eduskunta hyväksyy valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä Metsähallituksen keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet, Metsähallituksen peruspääoman (tuottovaatimuksen alainen liiketoiminnan pääoma) korotuksen ja alennuksen, antaa Metsähallitukselle suostumuksen ottaa liiketoimintansa rahoittamiseksi lainaa ja hyväksyy Metsähallituksen liiketoiminnan osalta tilikauden investointien enimmäismäärän.

Valtion vuoden 2020 talousarviossa on päätetty Metsähallituksen liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet seuraavasti:

Metsähallitus ottaa liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä huomioon metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt eivät vähene. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy edelleen hyvällä tasolla.

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioimisen tuloja alentava kustannusvaikutus Metsähallituksen toiminnassa oli 73,3 miljoonaa euroa vuonna 2020 (77,6 miljoonaa euroa v. 2019). Lukeman aleneminen johtuu raakapuun hinnan laskusta. Metsähallituksen monikäyttömetsistä on n. 597 000 erilaisten käyttörajoitusten piirissä. Metsähallitus julkisti 2020 tilinpäätöksensä yhteydessä näiden velvoitteiden noudattamisen seurantaraportin. YV-hyötyjen tuottamiseen käytettyjen panosten hyödyt ovat kuitenkin lisääntyneet vuonna 2020 kun YV-alueiden pinta-ala on edelleen kasvanut ja aktiivisen luonnonhoidon ohjelma valtion monikäyttömetsissä saatiin käyntiin. Metsähallituksen (emo) liiketoiminnan tulos ja liiketoimintakonsernin tulos olivat selkeästi positiiviset tilivuonna 2020. Liiketoiminnan kannattavuus on näin säilynyt hyvänä.

Vuotta 2020 koskevat Metsähallituslain 8 § mukaiset eduskunnan valtion talousarviossa antamat muut päätökset toteutuivat alla olevan mukaisesti. Kaikkien päätösten osalta on pysytty annettujen valtuuksien puitteissa.

	TAE-valtuus	Toteutuma
Peruspääoman muutokset	-8,4 milj. euroa (TAE+VII LTAE)	-8,2 milj. euroa
Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä	50 milj. euroa	ei pitkäaikaista velkaa
Liiketoiminnan investointien enimmäismäärä	20 milj. euroa	8,2 milj. euroa
Investointisitoumukset	20 milj. euroa	3,2 milj. euroa
Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä	2,0 milj. euroa	0,9 milj. euroa

1.2. Omistajapoliittiset linjaukset ja toiminnalliset tavoitteet 2020

Metsähallitusta ohjataan hallitusohjelman sekä valtioneuvoston talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 28.4.2020 hyväksytyjen Metsähallitusta koskevien omistajapoliittisten linjauksien mukaan. Uusi omistajapolitiikka edellyttää entistä parempaa eri suuntaisten tavoitteiden yhteensovittamista Metsähallituksen toiminnassa. Erilaisten yhteiskunnan tavoitteiden toteuttaminen on Metsähallituksen toiminnan ja vastuullisuuden ytimessä. Omistajan määrittämällä erilaisilla velvoitteilla ja niitä koskevilla tavoitteilla luodaan valtion omistamien alueiden käytön puitteet.

Maa- ja metsätalousministeriö antoi Metsähallituksen liiketoimintaa vuonna 2020 koskevan ohjauksen poikkeuksellisen myöhään, vasta 14.5.2020, johtuen uuden omistajapolitiikan hyväksymisen ajankohdasta. Seuraavat omistajapoliittiset linjaukset ja niihin liittyvät toiminnalliset tavoitteet ovat olleet keskeisimpiä Metsähallituksen toiminnassa 2020:

Omistajapoliittinen linjaus:

Vuosina 2020-2024 Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen nykyistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Suunnitelmakaudella tehtävillä toimenpiteillä Metsähallitus kasvattaa monikäyttömetsien hiilinielua vähintään kymmenellä prosentilla ennen vuotta 2035.

Tähän liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet 2020:

- Metsien hiilivaraston lisäämiseksi 2020 lannoitusmääriä lisätään ja valmistellaan lannoitusmäärän kaksinkertaistamista nykyisestä 15 000ha:sta 30 000 hehtaariin 2021 alkaen. Lisäyksestä merkittävä osa turvemaiden tuhkalannoitusta. Samalla lisätään jalostetun taimimateriaalin käyttöä. Metsähallituksen talouskäytössä olevien metsien hiililuokitus

otetaan aktiivisesti käyttöön metsätalouden suunnittelussa. Luonnonvarakeskuksen Pohjois-Karjalan projektin tuloksia hyödynnetään koko maassa.

Toteutuneet toimenpiteet:

Hiilensidonta on lisääntynyt. Monikäyttömetsien puuston hiilivarasto oli laskennallisesti 122 miljoonaa tonnia hiiltä (VMI12: 117 milj. t. C) vuonna 2020. Monikäyttömetsien puuston hiilinielun kasvu oli 0,96 milj.t CO₂ ekv/v, mikä on 11,75% verrattuna VMI 12 hiilinielun tasoon.

Vuoden 2020 aikana valmisteltiin lannoitusmäärän nostamista kaksinkertaiseksi. Vuodesta 2021 alkaen toteutettava lannoituksen lisääminen vaikuttaa täysimääräisesti kasvuun ja hiilinieluun 2029 alkaen, jolloin aikaansaatua lisäkasvu on 300 000 m³/v ja vaikutus hiilinieluun 0,435 milj.t CO₂ ekv/v. Lannoituksen lisäksi monikäyttömetsien kasvua ja hiilensidontaa edistetään jalostetun siemenen käytöllä.

Metsähallitus selvitti yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa valtion metsien hiilitaseen kehitystä vuosina 2006-2018 (kaikki metsät). Selvityksen perusteella Metsähallituksen metsissä on merkittävä hiilen nielu, puuston osalta jopa 33-50 % Suomen puuston hiilinielusta. Päästövähennyspotentiaalia on erityisesti ojitettujen suometsien maaperässä. Vuonna 2020 jatkokehitettiin ojitettujen turvemaiden hiilitaselaskentaa Pohjois-Karjalan maakunnan alueella aiemmin läpivietyyn pilottihankkeeseen perustuen.

Omistajapoliittinen linjaus:

Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisesta saatavia hyötyjä (yyv-hyödyt) lisätään aktiivisten ja kustannustehokkaiden luonnonhoitotoimien kautta. Hyötyjen tuottamiseen käytettyjen panosten vaikuttavuutta ja vaikuttavuuden mittaamista kehitetään.

Tähän liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet 2020:

- Aloitetaan aktiivisten luonnonhoitotoimenpiteiden ohjelman toteutus monikäyttömetsissä.
- Peitteellisen metsänkäsittelyn pinta-alaa uudistusluontoisissa hakkuissa lisätään.

Toteutuneet toimenpiteet:

YYV-pinta-alan ja panostuksen kehitys 2017-2020:

	2017	2018	2019	2020
Pinta-ala	518 000 ha	566 000 ha	593 000 ha	597 000 ha
YYV-panostus	55,8 milj. €	63,2 milj. €	77,6 milj. €	73,2 milj. €

Metsähallitus hoitaa ja hallinnoi valtion monikäyttömetsiä päällekkäisen käytön periaatteella. Metsähallituksessa liiketoimintaan kuuluvan metsämaan pinta-alasta 16,6 %:lla (millä on 20,3 % metsätalouden puustosta) on eriasteisia käyttörajoitteita monimuotoisuuden, virkistyskäytön, saamelaiskulttuurin ja poronhoidon huomioonottamiseksi. Tästä pinta-alasta 59,3 % oli kokonaan hakkuiden ulkopuolella tai poimintahakkuiden piirissä ja 40,7 % rajoitetussa metsätaloustaloudessa. YV-alueilla toteutettiin ainoastaan peitteellistä metsänkäsittelyä.

Vuoden 2020 aikana käynnistettiin 2020-2024 omistajapolitiikan mukaiset uudet yhteensovittamistoimet: peitteellistä metsänkäsittelyä lisättiin, aktiivisen luonnonhoidon ohjelman toteutus aloitettiin Metsähallituksen monikäyttömetsissä ja lisättiin tutkimusta. Panostus näihin oli vuonna 2020 YV-panostuksen lisäksi yhteensä 7,2 miljoonaa euroa.

Metsähallituksen monikäyttömetsissä on noin 100 000 luontokohdetta ja noin 30 000 uhanalaisten lajien esiintymää. Lahopuun määrää valtion metsissä on lisätty edelleen säästämällä hakkuissa kaikki kuollut puu. Lisäksi tuotettiin hakkuiden yhteydessä teko-pötkelöitä noin 100 000 kpl ja jätettiin uudistusaloille metsätalouden uudistetun ympäristöoppaan mukaisia arvokkaita eläviä säästöpuita (mm. järeät haavat) keskimäärin 12 kpl/ha. Valtion mailla on runsas puolet Suomen metsien koko lahoppumäärästä.

Omistajapoliittinen linjaus:

Metsähallitus mahdollistaa osaltaan alueellisten luonnonvarasuunnitelmien puitteissa metsäbiotalouden raaka-ainehuollon ja sen myönteiset aluetaloudelliset ja työllisyysvaikutukset.

Tähän liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet 2020:

Metsähallitus edistää aluetaloutta ja työllisyyttä hyödyntämällä kestävätkä hakkuumahdollisuudet täysimääräisesti kuitenkin ottaen huomioon uudet omistajapoliittiset linjaukset, voimassa olevat luonnonvarasuunnitelmat, yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet, ilmastopoliittiset tavoitteet ja markkinatilanteen.

Toteutuneet toimenpiteet:

Metsähallituksen hakkuut vuonna 2020 olivat 5,9 miljoonaa m³. Tämä on 89,7 % luonnonvarasuunnitelmien yhteenlasketusta suurimmasta kestävästä käyttöpuusuunnitteesta, 6,58 miljoonaa m³, jossa on jo huomioitu 2,47 miljoonan m³:n alennus yhteiskunnallisten velvoitteiden johdosta. Toteutuneet hakkuut jäivät myös alle vuoden 2020 alkuperäisen Metsähallituksen oman hakkuusuunnitteen.

Metsähallitus ostaa kaikki puunkorjuutyöt ja puutavaran kuljetuksen sekä merkittävän osan metsänhoito- ja metsänparannustöistä palveluina alan yrittäjiltä.

Omistajapoliittinen linjaus:

- ***Metsähallitus toimii aktiivisesti kaavoituksessa ja kiinteistökehityksessä pyrkien liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon***

yhteiskunnan kokonaisuhyöty ml. yritysten kuten matkailualan toimintaedellytysten luominen. Kotimaista kalankasvatusta edistetään valtion vesialueilla, erityisesti merialueilla.

Tähän liittyvät toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet 2020:

- Uusiutuvan energian tuotantoa valtion mailla ja vesillä edistetään ja tuulivoimapotentiaalia hyödynnetään kestävyiden eri osa-alueet huomioiden.
- Metsähallitus aloittaa pitkän aikavälin suunnitelman laatimisen valtion vesialueiden hallinnoinnista, hoidosta ja käytöstä huomioiden liiketoiminnan, suojelun ja kalatalouden tarpeet. Työ aloitetaan merialueista.

Toteutuneet toimenpiteet:

Metsähallituksella on tuulivoiman hankekehityksessä valtion alueille noin 180 voimalapaikkaa, seitsemässä eri hankkeessa ja noin 50 tuulivoimaan liittyvää varaus- tai käyttöoikeussopimusta eri toimijoiden kanssa.

Tuulivoiman hankekehityksessä Metsähallitus hankkii nimiinsä tuulivoimapuiston rakentamiseen tarvittavat lainvoimaiset luvat ja sopimukset. Hankeoikeudet huutokaupataan ostajalle. Metsähallitus ei luovu maanomistuksesta tuulivoimapuistojen alueella vaan jää alueelle vuokranantajaksi pitkäkestoisella käyttöoikeussopimuksella.

Valtion yleisiltä vesialueilta on varattu viisi maakuntakaavoitettua aluetta varaussojimuksilla ja Metsähallitus on luovuttanut kolmen valtion merialueen käyttöoikeuden sopimuksella merituulivoiman rakentamista varten.

Metsähallitus on osallistunut yleisten vesialueiden kartoittamiseen vesiviljelyä varten sekä selvitystöihin niitä koskevia lupahakemuksia varten. Metsähallitus on vuokrannut hallinnassaan olevia vesialueita vesiviljelytarkoituksiin.

1.3. Tulos ja tuloutustavoite

Metsähallitusta koskevien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti:

Metsähallituskonsernin liiketoimintojen on oltava ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä ja tuotettava tasainen tuloutus omistajalle.

Metsähallituksen liiketoiminnan sijoitetun pääoman tuottotavoite suunnittelukauden lopussa on 4,4% nykyisillä tasearvoilla. Tuottotavoite vastaa Metsähallituksen liiketoiminnan 114 milj. euron tuloutustasoa.

Tähän liittyvät toiminnalliset tavoitteet olivat seuraavat:

Maa- ja metsätalousministeriö asettaa Metsähallituksen liiketoiminnan vuoden 2020 tulostavoitteeksi (tilikauden tulos) 125,1 milj. euroa. Tavoite vastaa 4,8 pro-

sentin tuottoa Metsähallituksen liiketoimintaan sijoitetulle pääomalle nykyisillä tasearvoilla. Tuloutustavoite vuoden 2020 tuloksesta on 120 milj. euroa. Tulostavoitteen saavuttaminen edellyttää, että liiketoiminnan kannattavuus säilyy hyvällä tasolla.

Metsähallituksen (emo) liiketoiminnan tulos tilivuodelta 2020 oli 127,4 miljoonaa euroa (149,4 miljoonaa euroa vuonna 2019), mikä ylittää hieman asetetun tulostavoitteen. Liiketoimintakonsernin tulos 2020 oli 114,4 miljoonaa euroa (129,4 miljoonaa euroa v. 2019). Metsähallitus Metsätalous oy:n liikevaihto 2020 oli 306,1 miljoonaa euroa (335,1 miljoonaa euroa v. 2019) ja yhtiön tulos tilikaudelta 9,1 miljoonaa euroa (20,9 miljoonaa euroa v. 2019). Tulokseen vaikuttivat metsäteollisuuden työtaistelut vuoden alussa, puun markkinahintojen kehitys sekä omistajapoliittisissa linjauksissa asetettujen uusien tavoitteiden toteuttamisen kustannukset.

Tytäryhtiöt Siemen-Forelia ja MH-Kivi tekivät kumpikin positiivisen tuloksen tilivuonna 2020.

Sijoitetun pääoman tuotto liiketoiminnan peruspääomalle ylitti hieman tavoitteen ollen 4,9% vuonna 2020.

Metsähallitus maksoi vuonna 2020 tuloutusta valtion kassaan 138,9 miljoonaa euroa.

Liiketoiminnan kertyneet voittovarot liikelaitoksen taseessa olivat tilikauden lopussa 140,6 milj. euroa. Metsähallituksen hallitus esittää tuloutettavaksi valtion kassaan vuoden 2021 aikana vuoden 2020 ohjauskirjeessä asetetun tuloutustavoitteen mukaiset 120,0 miljoonaa euroa. Voittovarot mahdollistavat esitetyn suuruisen tuloutuksen maksamisen.

2. ARVIO TULOSELLISUUDESTA JA SEN KEHITYKSESTÄ SEKÄ ASETETTUJEN TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA – METSÄHALLITUKSEN JULKISET HALLINTOTEHTÄVÄT

2.1. Talousarviorahoitus ja julkisten hallintotehtävien tulot vuonna 2020

Eduskunta myönsi vuoden 2020 talousarvioissa momentille 30.64.50 (Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät) 11 792 000 euroa käytettäväksi

- 1) Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 5 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.
- 3) Luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluita palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien peruseräparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluja palvelevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen.
- 4) Sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää 1) kohdassa mainittuihin julkisiin hallintotehtäviin Metsähallitukselle kertyvät ne julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan. Näitä oli vuonna 2020 7,22 miljoonaa euroa (6,66 m € v.2019).

Julkisten hallintotehtävien toteutuneet bruttomenot 2019—2020 tehtävittäin ja rahoitus-tyypeittäin:

Prosessit ja tehtävät (1 000 euroa)	MMM	YM	Muut rahoituslähteet	Menot yht.	Menot yht.
	30.64.50	35.10.52		2020	2019
Yhteiset menot	606	5 877	284	6 767	4 086
Luonnon- ja kultt.perinnön suojelu	0	13 712	4 562	18 274	13 299
Luonnon matkailu- ja virkistyskäyttö	4 010	26 317	8 415	38 742	34 004
Alueiden hallinta	108	3 808	297	4 213	3 674
Eräasiat	2 111	34	7 063	9 208	9 825
Siemenhuolto	1 169	0	0	1 169	325
MENOT YHTEENSÄ	8 003	49 748	20 622	78 374	65 213

Julkiset hallintotehtävät –yksikön vuosivaihto oli 78,4 miljoonaa euroa (65,2 miljoonaa euroa vuonna 2019). Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien bruttomenot kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 20,6 % hallitusohjelman lisärahoituksen johdosta. Menoista ympäristöministeriön perusrahoituksen osuus oli 63,5%, maa- ja metsätalousministeriön perusrahoituksen osuus 10,2% ja muiden rahoituslähteiden osuus 26,3%. Luontopalveluiden kokonaistuottavuusindeksi oli 113,29. Maksullisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli kaikkien suoritteiden osalta 102%

Laskennallinen tulos tilikaudelta 2020 oli 1,061 miljoonaa euroa (-1,666 miljoonaa euroa v. 2019), joka siirrettiin tilinpäätöksessä muun oman pääoman muutokseksi. Julkisten hallintotehtävien yksikön henkilötyövuodet olivat tilikaudella 2020 526 htv (506 htv v. 2019).

Pohjois-Suomessa aloitettiin laaja siemenkeräys syksyllä 2020. Metsäpuiden Pohjois-Suomen siemenen varmuusvarastosta myytiin siementä yhteensä 1 365 kiloa, josta kertyi myyntituloa 770 000 euroa.

2.2. Omistajapoliittiset linjaukset

Taluspoliittisessa ministerivaliokunnassa 28.4.2020 hyväksytyissä Metsähallitusta koskevissa omistajapoliittisissa linjauksissa seuraavat palveluita ja toimintaa koskevat kirjaukset ovat keskeisimpiä MMM:n toimialaan kuuluvien Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien hoidossa:

Luonnonsuojelualueiden ja muiden virkistyskäyttöön varattujen alueiden luontoarvot turvataan ja alueiden kestävyyttä parannetaan ohjaamalla virkistyskäytön ja luontomatkailun kävijävirtoja. Vähennetään suunnitelmallisesti reittien sekä opastuspalveluiden korjausvelkaa.

Luonto- ja eräpalvelut kehittävät valtion alueiden matkailu- ja virkistyskäyttöä. Tavoitteena on lisätä valtion alueiden hyvinvointivaikutuksia, kannustaa paikallista yrittäjyyttä ja huolehtia vapaa-ajankalastuksen ja metsästysharrastuksen edellytyksistä. Kehittämisessä otetaan huomioon saamelaisten oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kiel-tään ja kulttuuriaan ja yleiskalastusoikeuksien toteutuminen.

Eräpalvelut edistää riista- ja kalakantojen elinvoimaisuutta ja tuottavuutta, lisää moni-muotoisuutta parantamalla elinympäristöjä aktiivisesti sekä huolehtii, että eränkäynti on kokonaisvaltaisesti kestävä.

Eräpalvelut kehittää valvontamenetelmiä ja toimii erävalvonnassa tiiviissä yhteis-työssä muiden valvontaviranomaisten kanssa ja kohdentaa valvontaa luonnon lisään-tyvän virkistyskäytön haitallisten lieveilmiöiden ehkäisyyn.

2.3. Vaikuttavuus- ja tulostavoitteiden toteutuminen vuonna 2020

Omistajapolitiikasta johdetut ja valtion vuoden 2020 talousarviossa esitetyt Metsähalli-tuksen julkisten hallintotehtävien vaikuttavuus- ja tulostavoitteet toteutuivat seuraa-vasti:

Vaikuttavuustavoite:

Metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista

Tulostavoitteet:

Metsähallitus tarjoaa kansalaisille kattavasti metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla ja seuraa toiminnan vaikuttavuutta

Metsähallitus kehittää erävalvonnan viranomaisten yhteistyöverkoston toimintaa sekä uusia yhteistyömalleja riistakonsernin ja kalatalouskentän toimijoiden kanssa

Metsähallitus osallistuu vaelluskalojen elinkierron palauttamiseksi tehtäviin hankkeisiin

Toteutuneet toimenpiteet:

Erävalvonnan alueellisten yhteistyöverkostojen perustaminen saatiin päätökseensä. Metsästyskauden alkua valvottiin tehokkaasti viranomaisyhteistyössä. Lupakiintiöiden suunnittelulla voitiin ohjata lisääntyntä metsästyspainetta vahvojen riistakantojen alu-eille. Uusia valuma-alue- ja virtavesikunnostuksia aloitettiin valikoiduilla kohteilla. Ka-lastustehtävien kokonaisuuden tarkempi selvittely aloitettiin yhdessä MMM:n kanssa.

Vaikuttavuustavoite:

Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edel-lytyksiä erätalouden yritystoiminnalle

Tulostavoitteet:

Metsähallitus vähentää suunnitelmallisesti valtion retkeilyalueiden ja muiden merkittävien virkistyskäyttökohteiden retkeily- ja opastusvarustuksen korjausvelkaa

Metsähallitus luo edellytyksiä luontomatkailulle ja luonnon virkistyskäytölle parantamalla käytön kannalta keskeisten retkeilyalueiden palveluvarustusta, opastusta ja kulu- tuskestävyyttä sekä seuraa näiden alueiden taloudellista merkitystä ja muita hyötyjä

Toteutuneet toimenpiteet:

Korjausvelan suunnitelmallinen vähentäminen sekä perusinfraan kehittäminen retkeily- ja virkistysalueilla vilkastui mm. elvytykseen saadun lisärahoituksen turvin. Erälupa-asiakkaiden määrä verkkopalvelussa lisääntyi noin 70%. Lähes kaikkien lupatuotteiden kysyntä kasvoi, kun ihmiset ovat liikkuneet mm. poikkeusoloista johtuen enemmän luonnossa. Kalastonhoitomaksuissa vuosiluvan maksajien määrä ylitti tavoitteen. Asiakaspalveluissa ja neuvonnassa onnistuttiin vastaamaan lisääntyneeseen kysyntään, mikä toi myös esiin tarpeen pysyvälle työkalulle asiakastytyväisyyden seurantaan. Lupa-asiakkaiden määrän kasvulla oli myös merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia. Lisääntynyt luonnossa liikkuminen pristi myös matkailu- ja ohjelmalveluiden kysyntää. Ruuhkaisimmilla alueilla tarvittiin satsauksia myös kävijävirtojen parempaan ohjaukseen.

Vaikuttavuustavoite:

Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä

Tulostavoitteet:

Metsähallitus viestii tehokkaasti riista- ja kalakantojen hoidosta sekä valtion retkeilyalueiden ja muiden valtion alueiden käyttömahdollisuuksista edistäen eräilystä ja luonnossa virkistäytymisestä koituvia myönteisiä vaikutuksia

Metsähallitus varmistaa, että asiakastytyväisyys säilyy hyvänä

Metsähallitus viestii luonnon monimuotoisuuden suojelusta ja käyttömahdollisuuksista edistäen luonnossa virkistäytymisestä koituvia myönteisiä vaikutuksia.

Toteutuneet toimenpiteet:

Luonto- ja eräpalveluiden kysyntä jatkui vahvana valtion mailla vuonna 2020. Asiakasmäärien lisäys johtui osittain Koronapandemiasta mutta nouseva trendi luonnossa liikkumisessa on ollut näkyvissä jo useamman vuoden. Uusien asiakkaiden saaminen luonto- ja eräharrastusten piiriin on ilahduttavaa, haasteena nähdään se, kuinka pysyvää tämä kiinnostus on ja miten sitä voidaan ylläpitää ja vahvistaa viestinnän ja palveluiden avulla. Asiakastytyväisyys säilyi korkealla tasolla nousten edelleen hieman edellisen vuoden tasosta.

Metsähallituksen Luonto- ja eräpalveluiden toiminnan keskeisiä tunnuslukuja maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla vaikuttavuustavoitteittain:

Määrälliset tavoitteet, maa- ja metsätalousministeriö	2020 tavoite	2020 tot.	2019 tot.
Metsästyks ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista			
Metsästyksen ja kalastuksen valvonnassa suoritettut tarkastukset, joissa ei todettu rikettä, %	77,5	86	90,5
Erävalvontatapauksien määrä	11 000	9 559	9 861
Monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle			
Metsästysluvat (kpl)	-	n. 85 000	71 398
Kalastusluvat (kpl)	-	117 687	94 121
Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä			
Luontokeskusten, maastopalveluiden ja lupa-asiakkaiden asiakastytyvyisyys (asteikko 1-5)	4,4	4,4	4,2
Kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden, luontokeskusten, historiakohteiden ym. käynnit (milj. kpl)	8,3	9,2	8,3

3. TULOKSELLISUUDEN RAPORTOINNIN PERUSTEIDEN ASIANMUKAISUUS OHJAUKSEN JA TULOSVASTUUN KANNALTA SEKÄ MINISTERIÖN EHDOTUS KEHITTÄMISTARPEISTA

Metsähallituksen ja metsähallituskonsernin tilinpäätös ja toimintakertomus ajalta 1.1.-31.12. 2020 sisältävät Metsähallituksen kirjanpidosta, tilinpäätöksestä, erillisestä kirjanpidosta ja erillisestä tilinpäätöksestä annetun valtioneuvoston asetuksen (1368/2016) mukaiset tiedot. Yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden seurannasta 2020 on julkaistu erillinen raportti. Raportointi tarjoaa kokonaisuutena hyvät edellytykset ohjaukselle ja tuloksellisuuden seurannalle.

Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien raportointi on sisällöllisesti kattavaa ja laadullisesti korkeatasoista ja antaa tarvittavat tiedot julkisten hallintotehtävien tuottavuuden, kustannusvastaavuuden, tuloksellisuuden, ohjauksen ja tulosvastuun kannalta.

Raportoinnin sisältöä kehitetään jatkuvasti yhteistyössä ohjaavien ministeriöiden kanssa.

Riskienhallinnasta raportoidaan Metsähallituksessa osana tilinpäätöstä. Metsähallituksen toiminnan keskeiset ulkoiset ja sisäiset riskit on tunnistettu. Metsähallituksen suhtautuminen riskinottoon on maltillinen. Riskejä hallitaan Metsähallituksessa aktiivisesti erikseen määritetyn riskienhallintaprosessin avulla.

Tilintarkastusyhteisö KPMG oy on antanut 24.2.2021 normaalimuotoisen tilintarkastuskertomuksen Metsähallituksen tilinpäätöksen, hallinnon ja toiminnan tarkastuksesta tilivuodelta 2020.

4. METSÄHALLITUKSELLE OSOITETUT JATKOTOIMENPITEET TILINPÄÄTÖKSEN JOHDOSTA JA TULOKSELLISUUDEN PARANTAMISEKSI

Metsähallituksen vuosi 2020 oli Koronasta huolimatta hyvä ja liikelaitoksen tuloksellisuus ja tuottavuus ovat kehittyneet edelleen tilikauden aikana. Metsähallituksen tuloutus valtion kassaan oli ennätyskorkea, 138,9 miljoonaa euroa vuonna 2020.

Metsähallitus tulouttaa valtiolle vuoden 2020 tuloksesta 120 miljoonaa euroa vuonna 2021. Lisäksi tytäryhtiö Metsätalous Oy ja muut liiketoiminnot maksavat tuloksistaan yhteisöveroa valtiolle.

Metsätalouden kannattavuus säilyi hyvällä tasolla ja matkailu- ja tuulivoimakohteiden kysyntä jatkui vilkkaana.

Julkisten hallintotehtävien osalta tavoitteet täytettiin poikkeusolosuhteista huolimatta hyvin. Luontokohteiden kävijämäärät sekä metsästys- ja kalastuslupien myynti nousivat merkittävästi ja erävalvontaa tehostettiin. Myös retkeily- ja virkistysrakenteiden korjausvelkaa pystyttiin purkamaan.

Vuoden 2020 tilinpäätös ja tuloksellisuuden parantaminen eivät anna aihetta sellaisiin erillisiin jatkotoimenpiteisiin, jotka eivät jo sisälly omistajapolitiittisten tavoitteiden toteuttamiseen.

5. TOIMENPITEET METSÄHALLITUKSEN TILINPÄÄTÖKSEN JOHDOSTA JA TUOTTAVUUDEN PARANTAMISEKSI

5.1. Maa- ja metsätalousministeriön toimenpiteet

Metsähallituksen uusi omistajapolitiikka 2020-2024 hyväksyttiin valtioneuvoston talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa 28.4.2020. Uuden omistajapolitiikan linjauksissa korostuvat Metsähallituksen toiminnan entistä parempi yhteensovittaminen sekä ilmastomuutoksen hillintään ja hiilensidontaan ja –varastointiin liittyvät tavoitteet.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii varmistamaan tulosohjauksellaan hallitusohjelman, omistajapolitiittisten linjausten sekä eduskunnan Metsähallitukselle asettamien tavoitteiden toteuttamisen ja edistämään toiminnan strategialähtöisyyttä, yhtenäisyyttä ja tehokkuutta sekä julkisen rahoituksen riittävyyttä ja hyvää yrityskuvaa Metsähallituksessa. Vuoden 2021 painopiste Metsähallituksen tulosohjauksessa on omistajapolitiittisiin linjauksiin liittyvien toimenpiteiden ja tavoitteiden saaminen täysimittaisesti työn alle.

Maa- ja metsätalousministeriö jatkaa yhteistyön kehittämistä ympäristöministeriön kanssa Metsähallituslain toimeenpanossa ja tulkinnoissa sekä Metsähallituksen ohjauksessa. Julkisten hallintotehtävien tulossopimusta kehitetään strategisempaan ja monivuotisempaan suuntaan.

5.2. Valtioneuvoston toimenpiteet

Valtioneuvosto on vahvistanut 15.4.2021 Metsähallituksen ja Metsähallituksen konsernin tilinpäätöksen ajalta 1.1.-31.12.2020. Liikelaitoksen liiketoiminnan kertyneet voittovarat olivat tilivuoden lopussa 140,6 miljoonaa euroa. Valtioneuvosto päätti, että Metsähallitus tulouttaa liiketoiminnan voittovaroista **120 000 000 euroa** valtiolle vuonna 2021. Päätös on Metsähallituksen hallituksen esityksen mukainen. Lisäksi valtioneuvosto päätti, ettei Metsähallituksen toiminta ja talous ajalta 1.1.-31.12.2020 aiheuta muita toimenpiteitä.

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies

Leena Arpiainen

Tiedoksi:

valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö